

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/70/2023
Identifikačné číslo spisu: 6122010699
Dátum vydania rozhodnutia: 13.03.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6122010699.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča, na neverejnom zasadnutí konanom 13. marca 2024 v Bratislave v trestnej veci obvinenej W. W.M. pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022, o dovolaní obvinenej W. W. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/3/2023, zo 14. marca 2023 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinenej W. W. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 5T/36/2022, z 13. mája 2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/3/2023, zo 14. marca 2023 bola obvinená W. W. uznaná za vinnú zo spáchania zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022, ktorého sa dopustila na skutkovom základe uvedenom vo výroku o vine v rozsudku súdu prvého stupňa.

Za to bol menovanej uložený podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona v znení platnom a účinnom do 30. apríla 2022, s použitím § 37 písm. m), § 38 ods. 5, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e), § 46, trest odňatia slobody vo výmere tri roky a šesť mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bola na výkon trestu odňatia slobody zaradená do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 83 ods. 1 písm. d) Trestného zákona súd obvinenej uložil ochranné opatrenie zhabanie vecí - digitálnej váhy. Podľa § 73 ods. 1, 2 písm. d) Trestného zákona súd uložil obvinenej aj ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

Proti rozsudku krajského súdu podala obvinená dovolanie s poukazom na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V dovolaní uviedla v podstate nasledovné:

„Dovolateľ odôvodňuje podané dovolanie ust. § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda že

rozhodnutia sú založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; uvedomujúc si, že správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Máme za to, že súd vyššie uvedené ustanovenia použil nesprávne, keď nedostatočne zohľadnil skutočnosti, ktoré vyslovene zákon zohľadniť pri ukladaní trestu v podľa § 34 ods. 1, 3, 4 Trestného zákona vyžaduje, čím došlo k ujme na právach odsúdenej a uložený trest je tak neprimeraný. V rozhodnutí súdu prvého stupňa, aj odvolacieho súdu sa súd nevysporiadal s rozhodujúcimi skutočnosťami a okolnosťami svedčiacimi v prospech odsúdenej, nedostatočne zohľadnil jej životnú situáciu, spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prit'azujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchat'ela, jeho pomery a možnosť jej nápravy. W. W. si začala už pri svojom zadržaní príslušníkmi odboru kriminálnej polície uvedomovať a počas hlavného pojednávania na Okresnom súde Banská Bystrica, sp. zn. 5T/36/2022, pochopila závažnosť a škodlivosť svojho konania spočívajúceho v užívaní pervitínu ako aj to, že nechce páchať žiadnu trestnú činnosť, svoj život ako aj narušené vzťahy chce napraviť, ospravedlniť sa svojej rodine za svoje správanie, že užívala pervitín, chce sa liečiť. Súd jej napriek jej aktívnej účasti na úkonoch, priznania sa vo všetkých štádiách trestného konania nezohľadnil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, čo sa následne premietlo aj do uloženého trestu.

Odsúdená si už po jej zadržaní uvedomila potrebu viesť riadny život, pričom mala záujem ukončiť stredoškolské vzdelanie a urobiť si maturitu, čím by boli vytvorené podmienky na jej nápravu, čo však uložený trest znemožňuje. Odsúdená preukázala už počas súdneho konania, že svoje finančné prostriedky si zaobstaráva len legálnou formou, a to tým, že bola dlhodobo zamestnaná. Súd rovnako nedostatočne prihliadol na skutočnosť, že sa skutku dopustila v čase podmieneného odsúdenia, a teda bude si musieť okrem trestu uloženého v tomto konaní odpykať aj pôvodne uložený trest vo výmere 2 rokov. Súd nezohľadnil, že odsúdená je nízkeho veku, pričom uložením tak vysokého trestu, čím je prakticky znemožnené, aby si mohla odsúdená založiť vlastnú rodinu, nájsť si po prepustení slušné zamestnanie a opätovne sa zaradiť do spoločnosti. Pobyt vo výkone trestu odňatia slobody bude, je pre ňu ťažko znesiteľný a nemusí slúžiť k jej náprave. Čo sa týka samotnej osoby odsúdenej, súd nedostatočne zohľadnil, že sa trestného činu dopustila vo veku na hranici blízkej veku mladistvých ako aj to, že v čase spáchania skutku bola závislá na pervitíne, čo malo vplyv na jej vedomostnú zložku, ako aj pohnútku. K okolnostiam spáchania skutku a jeho následku uvádzame, že sama nemala zo zabezpečenia omamných látok žiadny majetkový prospech, zaistené látky boli na hranici prechovávaní omamnej látky pre vlastnú spotrebu. Naproti tomu páchat'el, ktorý jej mal omamné látky predat', bol v rámci súvisiaceho konania odsúdený len na podmienený trest, a to napriek tomu, že už bol pred spáchaním skutku trestaný štyrikrát.

Samotný trest pritom postihuje celú rodinu odsúdenej, čo je v rozpore s § 34 ods. 3 Trestného zákona. Odsúdená bývala v byte spolu s matkou a s nevlastnou sestrou, pričom pomáha jej so starostlivosťou, mama má lézie na mozgu, teda jej pomoc je v domácnosti nevyhnutná a jej dlhodobá absencia môže mať pre rodinu ťažké následky. Z týchto dôvodov v podanom dovolaní sa usiluje o čo najnižší možné zníženie trestu odňatia slobody na 6 mesiacov. Čo sa týka výšky uloženého trestu, tento trest považujeme za neprimeraný nie len vzhľadom na okolnosti spáchania skutku, ale aj na pomery obžalovanej a jej postoj v trestnom konaní, ktorými sa prvostupňový súd ani odvolací súd dostatočne nezaoberali. Máme preto za to, že v prípade uznania viny mal súd postupovať v zmysle § 39 Trestného zákona a mimoriadne znížiť trest na najnižšiu možnú hranicu, pričom máme za to, že ochranu spoločnosti pred páchat'elom možno zabezpečiť miernejšími prostriedkami - v danom prípade znížením trestu odňatia slobody na 6 mesiacov, a to s ohľadom na zásady ukladania trestu uvedené v § 34 ods. 1, 3, 4 Trestného zákona. Súd rovnako nezohľadnil možnosť uloženia trestu domáceho väzenia v zmysle § 53 ods. 1 Trestného zákona, ktorý v danom prípade bolo možné ukladať a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti by bol vhodnejší a primeranejší so zohľadnením zásad ukladania trestov. Trest domáceho väzenia by pritom mal omnoho menšie následky pre rodinu odsúdenej a rovnako by lepšie zabezpečil jej prevýchovu.

Vyššie uvedené predstavuje tak dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda že rozhodnutia sú založené na nesprávnom použití ustanovení § 34 ods. 1, 3, 4 Trestného zákona. S poukazom na súhrn všetkých uvedených skutočností si preto dovoľujem navrhnúť, aby dovolací súd vyslovil rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa dovolanie opiera za

súčasného zrušenia rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 5T/36/2022, z 19. októbra 2022 a uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/3/2023, zo 14. marca 2023 a príkázania danej veci súdu prvého stupňa na nové prerokovanie a rozhodnutie".

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý v podstate uviedol: „Obvinená uvádza, že súd nedostatočne zohľadnil pri svojom rozhodnutí ustanovenie § 34 Trestného zákona a uložený trest je tak neprímerane prísny. A taktiež poukazuje na to, že napriek jej aktívnej účasti na úkonoch, priznanie sa vo všetkých štádiách trestného konania jej nebola pričítaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona. taktiež súd podľa vyjadrenia odsúdenej nedostatočne prihliadol na skutočnosť, že skutku sa dopustila v čase podmieneného odsúdenia, a teda si bude musieť okrem trestu uloženého v tomto konaní odpykať aj pôvodne uložený trest vo výmere 2 rokov. Záverom je možné abstrahovať, že odsúdená považuje uložený trest za prísny.

Vo vzťahu k odsúdenou namietaným skutočnostiam je potrebné uviesť, že ani jedna z týchto skutočností nezakladá danosť dovolania podľa ust. § 368 Trestného poriadku. Totiž ani jeden z dôvodov uvedených odsúdenou nesmeruje k tomu, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, alebo boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo. To, že odsúdená považuje trest za neprímerane prísny nezakladá automaticky danosť dovolania. Na pričítanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona odsúdená nemala právny nárok a bolo vyslovene na rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní ako jej postoj vyhodnotia a posúdia. S poukazom na uvedené považujem dovolanie W. W. za nedôvodné a navrhujem, aby ho dovolací súd podľa § 392 Trestného poriadku zamietol".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinená pred jeho podaním využila svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k záveru o zrejmom nenaplnení dôvodov dovolania.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré zákonodarca kvalifikuje ako opodstatňujúce podanie odvolania a pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do právoplatnosti rozhodnutia (napadnutého dovolaním), ktorá je zásadnou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť je vlastnosťou rozhodnutia, ktorá v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť).

Nezmeniteľnosť rozhodnutia znamená, že v rámci konania, v ktorom bolo vydané, nemožno o veci, ktorá bola jeho predmetom naďalej pokračovať, resp. ju nanovo prejednať. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktno obmedzené, aby sa potenciálne širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala pre konanie pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska

ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Preto sú pre dovolací súd podstatné vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

K čiastkovej dovolacej námietke obvinenej spočívajúcej v tom, že sudy nižších stupňov jej nepriznali poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, a aj preto jej bol uložený neprímerane prísny trest najvyšší súd uvádza nasledovné.

Podľa R 18/2015 otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne) existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacím súdom v prípade, ak tento koná na podklade dovolania podaného obvineným podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Opak by platil v prípade, ak by súd vo výroku dovolaním napadnutého rozhodnutia síce konštatoval danosť niektorej z týchto okolností, avšak v rozpore s týmto záverom by ju nevzal do úvahy pri ukladaní trestu (pri úprave výmery trestnej sadzby podľa § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona). Len v takom prípade (a za súčasného splnenia podmienky podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku) by označené pochybenie mohlo zakladať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia - vid' R 18/2015). Takáto situácia v posudzovanom prípade nenastala.

Zo zostávajúcej časti dovolania vyplýva, že obvinená sa „usiluje o čo najnižšie možné zníženie trestu odňatia slobody na 6 mesiacov“ s poukazom na to, že súdy nedostatočne zohľadnili, že

- obvinená si už po zadržaní uvedomila potrebu viesť riadny život ... čo však uložený trest znemožňuje ...,
- spáchala trestný čin v „podmienke“ a bude si musieť odpykať aj predchádzajúci trest,
- obvinená je nízkeho veku, pričom uložením tak vysokého trestu je znemožnené, aby si založila vlastnú rodinu ...,
- zo zabezpečených omamných látok nemala žiadny prospech ...,
- spolupáchateľ bol odsúdený len na podmienený trest odňatia slobody ...,
- súdy tiež nezohľadnili možnosť uloženia trestu domáceho väzenia ... atď.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že dovolacie argumenty obvinenej nemajú hmotnoprávny charakter, ale ide o iné subjektívne vyhodnotenie okolností prípadu pri posudzovaní najmä osoby obvinenej oproti hodnoteniu tých istých okolností súdmi nižších inštancií.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku ako ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie sú naplnené tým, že obvinenej bol uložený trest v ňou subjektívne pociťovanej neprimeranej výške. Pokiaľ súdy nižších stupňov správne aplikovali príslušné ustanovenia Trestného zákona upravujúce ukladanie trestu a trest jej bol následne vymeraný v rámci zákonom upravenej trestnej sadzby nemožno tvrdiť, že by trest bol uložený mimo sadzbu (§ 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku) stanovenú Trestným zákonom a ani to, že by súdy nesprávne použili iné hmotnoprávne ustanovenie (§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku).

S ohľadom na uvedené najvyšší súd nezistil vo veci obvinenej W. W. naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto dovolanie menovanej odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.